

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ഏകാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ഏകാദശോദ്യായഃ ॥

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച
അകോവിദഃ കോവിദവാദവാദാൻ
വദസ്യഥോ നാതിവിദാം വരിഷ്ഠഃ |
ന സൂരയോ ഹി വ്യവഹാരമേനം
തത്ത്വാവമർശേന സഹാമനന്തി || 1 ||

തഥൈവ രാജന്നുരുഗാർഹമേധ -
വിതാനവിദ്യാരുവിജ്യംഭിതേഷു |
ന വേദവാദേഷു ഹി തത്ത്വവാദഃ
പ്രായേണ ശുദ്ധോ നു ചകാസ്തി സാധുഃ || 2 ||

ന തസ്യ തത്ത്വഗ്രഹണായ സാക്ഷാദ്
വരീയസീരപി വാചഃ സമാസൻ |
സ്വപ്നേ നിരൂക്ത്വാ ഗൃഹമേധിസൗഖ്യം
ന യസ്യ ഹേയാനുമിതം സ്വയം സ്യാത് || 3 ||

യാവൻമനോ രജസാ പൂരുഷസ്യ
സത്തേന വാ തമസാ വാനുരുദ്ധം |
ചേതോഭിരാകൃതിഭിരാതനോതി
നിരങ്കുശം കുശലം ചേതരം വാ || 4 ||

സ വാസനാത്മാ വിഷയോപരക്തോ
 ഗുണപ്രവാഹോ വികൃതഃ ഷോഡശാത്മാ |
 ബിഭ്രത്പൃഥങ്നാമഭിരുപഭേദ -
 മന്തർബഹിഷ്ട്വം ച പുരൈസ്തനോതി || 5 ||

ദുഃഖം സുഖം വ്യതിരിക്തം ച തീവ്രം
 കാലോപപന്നം ഫലമാവ്യനക്തി |
 ആലിംഗ്യ മായാ രചിതാന്തരാത്മാ
 സ്വദേഹിനം സംസൃതിചക്രകൂടഃ || 6 ||

താവാനയം വ്യവഹാരഃ സദാവിഃ
 ക്ഷേത്രജ്ഞസാക്ഷേച്ഛാ ഭവതി സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മഃ |
 തസ്മാൻമനോ ലിംഗമദോ വദന്തി
 ഗുണാഗുണത്വസ്യ പരാവരസ്യ || 7 ||

ഗുണാനുരക്തം വ്യസനായ ജ്ഞതാഃ
 ക്ഷേമായ നൈർഗുണ്യമഥോ മനഃ സ്യാത് |
 യഥാ പ്രദീപോ ഘൃതവർതിമശ്നൻ
 ശിഖാഃ സധൂമാ ഭജതി ഹൃന്യദാ സ്വം |
 പദം തഥാ ഗുണകർമാനുബദ്ധം
 വൃത്തീർമനഃ ശ്രയത്വേന്യത്ര തത്ത്വം || 8 ||

ഏകാദശാസൻമനസോ ഹി വൃത്തയ
 ആകൃതയഃ പഞ്ച ധിയോഭിമാനഃ |
 മാത്രാണി കർമാണി പുരം ച താസാം
 വദന്തി ഹൈകാദശ വീര ഭൂമീഃ || 9 ||

ഗന്ധാകൃതിസ്പർശരസശ്രവാംസി
 വിസർഗരത്യർത്ഥഭിജ്ഞപശിൽപാഃ |

ഏകാദശം സ്വീകരണം മമേതി

ശയ്യാമഹം ദ്വാദശമേക ആഹുഃ || 10 ||

ദ്രവ്യസ്വഭാവശയകർമ്മകാലൈ -

രേകാദശാമീ മനസോ വികാരാഃ |

സഹസ്രശഃ ശതശഃ കോടിശശ്ച

ക്ഷേത്രജ്ഞതോ ന മിഥോ ന സ്വതഃ സ്വഃ || 11 ||

ക്ഷേത്രജ്ഞ ഏതാ മനസോ വിഭൂതീ -

ർജീവസ്യ മായാചിതസ്യ നിത്യഃ |

ആവിർഹിതാഃ ക്വാപി തിരോഹിതാശ്ച

ശുദ്ധോ വിചഷ്ടേ ഹൃവിശുദ്ധകർതുഃ || 12 ||

ക്ഷേത്രജ്ഞ ആത്മാ പുരുഷഃ പുരാണഃ

സാക്ഷാത്പ്രയഞ്ജോതിരജഃ പരേശഃ |

നാരായണോ ഭഗവാൻ വാസുദേവഃ

സ്വമായയാ്ത്മന്യവധീയമാനഃ || 13 ||

യഥാനിലഃ സ്ഥാവരജംഗമാനാ -

മാത്മസ്വരൂപേണ നിവിഷ്ട ഹുശേത് |

ഏവം പരോ ഭഗവാൻ വാസുദേവഃ

ക്ഷേത്രജ്ഞ ആത്മേദമനുപ്രവിഷ്ടഃ || 14 ||

ന യാവദേതാം തനുഭ്യുന്നരേന്ദ്ര

വിധൂയ മായാം വയുനോദയേന |

വിമുക്തസംഗോ ജിതഷ്ട്സപത്തോ

വേദാത്മതത്ത്വം ഭ്രമതീഹ താവത് || 15 ||

ന യാവദേതൻമന ആത്മലിംഗം

സംസാരതാപാവപനം ജനസ്യ |

യച്ഛ്വാകമോഹാമയരാഗലോഭ -

വൈരാഗ്യബന്ധം മമതാം വിധത്തേ || 16 ||

ഭ്രാതൃവൃഥേനം തദദഭ്രവീര്യ -

മുപേക്ഷയാധേധിതമപ്രമത്തഃ |

ഗുരോർഹരേശ്വരണോപാസനാസ്ത്രോ

ജഹി വ്യലീകം സ്വയമാത്മമോഷം || 17 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം

പഞ്ചമസ്കന്ധേ ബ്രാഹ്മണരഹുഗണസംവാദേ ഏകാദശോധ്യായഃ ||